

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intéseendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttár és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolós szerkesztő:
GÁL ISTVÁN.
Kiadó lapfőigazgató:
RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:
Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.
Egyes szám ára: 24 fillér.
A hirdetés díja:
Bármiféle adományok nyugtázása soronként 30 fillér.
Hivatalos hirdetések soronként 75 fillér.
Legkisebb hirdetés térfogata 5 korona.
Nyilttár sora 1 korona.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezésünk kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttári közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Karácsony.

A béke szent ünnepén még nem érkezett el hozzánk a béke. Mindentől ellenség leskelődik reánk és arra törekszik, hogy jót haraphason szegény Magyarország testéből. Visszaélnék fegyvertelenségünkkel, felhasználják fáradságunkat és elhagyatottságunkat: a kimerült oroszánt körülmerik ezinczogni az egerek, mert azt hiszik, hogy elhagyatott állapotában egészen el fog pusztulni.

Ezalatt pedig közeledik a béke ideje. Ködbe, felhőbe burkolózza tárgyalnak a béke felől a földnek győzelmes hatalmasságai, akiknek nagyobb erejét kénytelenek voltunk elismerni.

Mi van abban a ködben? Mi van abban a felhőben, ami a művelt nyugat szándékait eltakarja előlünk? Jó-e vagy rossz? Élet-e vagy halál? Mi vár a mi siva, elhagyatott nemzetünkre? Elismerik-e az ezeresztendő történelmi és természeti igazságokat ott, ahol a győztes szemével méri a dolgokat?

Karácsony közeleg, a béke szent ünnepe közeledik lelki áldásaival reánk és minden népekre. Olyan szívesen énekelnénk a föld minden népeinek szent testvériségében az angyalok énekét: „Békesség a földön a jóakarata embereknek.” Mibenünk megvan a jóakarata, megvan a szeretet minden nép, minden nemzet iránt; olyan szívesen élünk, mint jó, igaz testvérek másnyelvű testvéreinkkel is, hiszen a hosszú háború, a közös szenvedés tüzeben megtisztult a mi szeretetünk, bőszesebben kiáradó lett a mi igazságérzetünk és jószágunk.

De külső ellenségünk rosszakarata és ádáz kapzsisága reánk éhezett és el akarja tölteni rabolni azt, ami mindig a miénk volt. Mások rosszakarata nem engedi, hogy a jó akarat érvényesüljön és ünnepeljen bennünk.

Isten látja lelkünket, mi mindent megtettünk, hogy békében és szeretetben élhessünk; nem mi vagyunk a hibások érte, ha más népek rabló módjára rátörnek a mi békés városainkra és falvainkra és megakarnak fosztani azoktól a javaktól is, amiket kezünk keserves munkájával szereztünk.

Nem is lehet az Isten áldása a gonosz ünneprontók és betörők munkáján. Biztosak lehetünk afelől, hogy az égi igazságszolgáltatás mérlege nem hajolhat azok felé, akik a békés népekre rátörnek és zaklatják őket.

A karácsonyi ünnep kétezer esztendő fényével, gyermeki ártatlanságával, jóindulatu szelid pásztoraival, a bölcséket vezérlő csillagsugáiraival mind azt inti felénk, hogy legyünk jóreménységben, hogy bizzunk, mert a jóakarata, igaz embereket nem hagyja el az Isten segítsége.

Ez a biztató reménység kétezer éves fényével átvilágít a jelennek fájdalomtól zaklatott, háborúságtól agyoníradt népeire s mint magasan ragyogó csillag vezérli őket az általános béke, az emberszeretet, a jobb jövő útjain.

As általános béketárgyalások megkezdődnek, a zaklatás és felindulás kora, a háborgások ideje végét járja. Valamennyien várjuk az általános békét, az igazságot, a jobb jövőt.

Nem akarjuk elhinni, hogy a világ-győztes nagy intézőinek lelkéből kibált volna minden igazságérzet és nemes méltányosság a legyőzött népekkel szemben és szabad örendelkezés helyett azok szolgálivá kényszerítenének bennünket, akik ravasz fondorlattal agyarkodnak reánk s akikkel el tudnánk bánni, ha a kezünk nem volna lekötve.

De ma, karácsony napján, a béke szent ünnepén ne érezzünk rossz indulattal még ezek iránt sem, ma szeretettel gondoljunk minden népre és nemzetre, hiszen a bethheimi jászolban a világ Megváltója született, akinek szeretete minden népre kiáradt s akinek jászolbölcsője fölött így énekeltek az égnek angyalai:

„Dicsőség a magasságban Istennek,
S békesség a földön a jóakarata embereknek!”

Zn.

Mi a szociálizmus?

(Folytatás és vége.)

Minden igazságnak első alaptétele az, hogy változatlan maradjon az idők végéig és soha olyan tapasztalat ne mutakozzék, ami annak ellene mond. Ilyen igazság pl. az, hogy kétszer kettő: négy, vagy hogy a víz nem folyik a hegyre magától. Vajjon a szociáldemokrácia alaptörvényeire áll-e ez a megállapításunk?

A Marx-féle alaptörvényeket az ipari államokban a statisztika azóta gyűjtött adatai a *nagypár tén* teljesen beigazolták. Vagyis bizonyult, hogy a tőke felhalmozódására és a szegény néposztályoknak ezzel járó általános elszegényedése, a kisüzemek tönkerejtésére vonatkozó alaptörvények helyesek és Marx jóslata bevált. Am a *mezőgazdaság tén* a Marx-féle törvények csődöt mondtak, mert a statisztika a várt eredményeknek éppen az ellenkezőjét mutatta ki, t. i. hogy a mezőgazdasági tén a kisüzemek szaporodnak és a tőke nem hogy halmozódott, de ellenkezőleg, hatalmát kezdi veszíteni és a kisüzemek épen a nagy-tőke rovására erősödnek meg. Ebből a tényből a revizionisták megállapították, hogy a *Marx-féle elmélet nem általános és mezőgazdasági tén hibás*. Ez a felfedezés indította meg az agrár-szociálizmus kifejlését, amelynek ilyen formán a Marxizmushoz alig van többé valami köze. Az ortodox Marxizmussal ma már olyan kitűnő szociálista nevek állanak szemben, mint Bernstein, David, Vollmar, a tragikus véget ért Jaurés, Renard, Sulzer, Millerand, Menger és Oppenheimer. Általánosá vált az újkor felfogás (agrár szociálizmus), hogy mezőgazdasági tén a tulajdonjogot megszüntetni nem lehet, azt csupán korlátozni kell a vagyonelosztás szélsőségeinek elkerülése végett s hogy a földbirtok nem lehet állami tulajdon, hanem azt meg kell hagyni a régi tulajdonosokból alakított nagyobb szövetkezetek kezében, amelyek bizonyos meghatározott földrajzi határokon belül vagy köz ségek területén alakulnak meg és a jövőben együttesen úgy gazdálkodnak, mint a régebbi nagybirtok tulajdonosai: intenzívebben, kisebb rezssivel és nagyobb eredménnyel. Így a szo-

ciálizált földbirtok eléri az új kor legfőbb célját: a többtermelést. A tulajdonos földművelő Magyarországnak is ez kell, hogy kitűzött célja legyen, ezt kell megvalósítani. Ez pedig minden, csak nem Marxizmus! Ezek a modern szociálisták nem akarják a polgárságot megsemmisíteni, nem akarnak véres osztályharcot, forradalmakat, sőt hangoztatják, hogy a mezőgazdaság szociálizálását csak a polgársággal való együttműködésben érhetik el. A revizionisták még a proletárság anyagi helyzeteinek a megjavítását is azon az uton óhajtják elérni, mely a polgárság együttműködését és támogatását keresi és biztosítani akarja a kölcsönös megértést. Jaurés pl. félti a Marxizmustól a technikai tén való előhaladást és amint Oroszország példája mutatja, nem ok nélkül. Pedig a technika előre haladása viszi előre egész gazdasági boldogulásunkat. Ugyanez Jaurés az, aki szüntelenül hangoztatta, hogy az egyes ember csak akkor ismeri fel világosan érdekeit, ha azok személyes alakban tűnnek fel előtte. Ez pedig csak a magántulajdon meghagyásával biztosított vagyonszerzés lehet.

Egy következő figyelemreméltó vonás a Marx elméletében az, hogy ő csupán testi munkásokat ismer. A szellemi munkásokról nem beszél, mert szerinte az értelmiség és a szabadfoglalkozásuk nem alkothatnak osztályt, mivel munkájuk nem gazdasági munka. Ez pedig szintén igazságtalan felfogás! Hiszen, nem tekintve, hogy a szellemi foglalkozást azok közt is a nagy többség nyomorultabb proletár, mint az, aki keze munkájával keresi kenyerét, lehetetlen azt állítani, hogy míg a patkószeget gyártó munkás munkája gazdasági munka, addig a szjtoló gépét kigondoló, megtervező mérnök agymunkája semmi, az iparos munkás tőkét: egészségét visszaadó orvos szellemi munkája semmi, a tanító, tudósok és tanfériak, akik a testi munkások sok nemzedékét oktatják ki munkájuk könnyebb és jobb elvégzésére: nem végeznek gazdasági munkát. Vagy gondoljunk a természettudományokra, a melyek nagy bankójának aprópénzre váltása a mai óriási fejlettségű ipar, kereskedelem, az egész gazdasági élet. Mindez semmi? Mily igazságtalan felfogás!

S végül még egyet. A marxizmus, ha eléri kitűzött célját és megvalósítja a vagyonközösséget, a teljes kommunizmust: az ekként kialakuló állam vagy társadalmi közösség olyan mindenhátó, olyan zsarnok és minden egyéni szabadságot és egyéniséget lenyűgöző hatalom lesz, amilyen nem volt soha a legrettenetesebb abszolutizmus sem. Ezt egyformán elismeri és belátja a polgár ügy, mint a szociálista. Egy ilyen kitűzött cél a XX ik században már lehetetlenségnek tűnik fel. Ma mások az emberi-ség ideáljai.

Eddig arról volt szó, ami a legújabb kor polgárát elvben és gyakorlatban elválasztja a szociáldemokratától. Lássuk, mi az, ami egyesíti és testvérekké teszi?

Egyesít elsősorban az egységes világnézet. Azután az a belátás, hogy a régi rend tarthatatlan, igazságtalan, helyes fejlődésre képtelen

és antiszociális hajlamu volt. Az általános nagy gazdasági fejlődésben a nagy fákat engedte az egéki nőni, a kis exszisztenciákkal pedig mit sem törődött. Behunyta a szemét, hogy ne lássa, mint zsákmányolja ki a kapitalista a nyomorgó munkást. Protekció, urambátyám és ücsümuram rendszerével, a családi politikával elzárta az érvényesülés útját a tehetségek előtt és másrészt antitalentumokat tenyésztett mindentütt, ahol „az állás jó volt.” A vezető hivatalok úgy öröklődtek, mint a hitbizományok. A kortesrendszer az államhatalmat a nagytőke, a nagybankok, a nagybirtok, a főpapság, az arisztokrácia érdekköréhez kötötte. Mindenre volt pénz, ha kellett: az érdemes dinasztia fényűzésére, választásokra, ágyukra és külföldi kémrendszerre, színekurákra, dúzavállalkozásokra, fényes üzletekre, de ha kórházokról, iskolákról, az állami alkalmazottak nyomorúságáról, a lehetetlen munkáviszonyok megjavításáról a más hasonló esekélységekről jött szó, kenetes hangok rögtön az államháztartás megingott egyensúlyát festették az égboltozatra. Egyetértünk abban, hogy ennek a régi rendszernek még vörösré átmázolva sem szabad többé visszatérni. A demokráciának korlátlanul érvényesülnie kell. A nagy üzemeket, amelyeknél a profitszomjuság, a proletáriátus kizsákmányolása eddig ellenőrzés nélkül dühönghetett, szociálizálni kell. Az üzemek jóvedelmében az üzem munkásait részesíteni kell. Minden munkanélküli jóvedelmet meg kell szüntetni, viszont a tisztas munká jóvedelmének megadóztatását csökkenteni kell. A mezőgazdaság reformját, a többtermelést a revizionista szociális elméletek szerint meg kell valósítani. A magántulajdon elvének érintetlensége mellett a magántulajdonon kitejtődött mértéktelen tulkapásokat minden téren szigorúan korlátozni kell. Az embereket nem születésükre, hanem kitejtett munkásságukhoz képest, érdemeikre tekintettel kell érvényesülni engedni. A szociális reformok hosszú sorozatát legelőgősebben meg kell kezdeni és befejezni. Az emberi egyenlőség eszméje vezesse az új rend minden lépését úgy, hogy ne maradjon egy bizonyos lételem alatti a modern államnak egyetlenegy tagja se, viszont ne legyen senki az államban, aki egy bizonyos maximumon felül halmozhatja fel gazdagságát.

Röviden: az új kor polgárságának egynek kell lennie a szociáldemokráciával mindabban, ami az összemberiségnek jó és egynek kell lennie mindsz ellen, ami kárára és fejlődése ellen akar érvényesülni. Ha eltérnek is elméletileg nézeteink afelett, hogy milyennek kell lenni valamikor, a távol jövőben az emberiség szervezőténak, a jelenre nézve nem lehet közöttünk gyakorlatilag semmi eltérés. Igaz, hogy a polgárság az általános emberi boldogság elérését a békés egyetértésben a többtermelésel és az osztályellentétek letompításával, a szociáldemokrácia az erősebb jogának érvényesítésével keresi, de egyelőre mind a kettő dolgozni akar és ez a fő.

A magyarságot e rettenetes sorcsapások közt csak a vállvetett munka mentheti meg. Erre törekedjék polgár és proletár, többség és kisebbség egyaránt. (*)

Magyarország földrajzi egysége.

A Gömör-Kishont propaganda ezikke.

Hiába agyarkodnak az álpróféták hazánk területi szétdarabolására: nincs igazságuk és még ha sikerülne is a tervük egyidőre, mégsem lenne alkotásuk állandó. Mert sok mindenféle ok szól a mellett, hogy Magyarország a középső Duna és Tisza medencéjében egészen a Kárpátok fő gerincéig egységes ország legyen, amelynek területi integritása megbontathatlan.

Aki ezt a területi egységet valmerő kézzel megbontja, az egyebek között vétkezik a természet törvénye ellen és az ilyen természetellenes alkotás nem lehet állandó, rövid idő alatt összeomlik.

Maga az ezerszázados történelmi múlt azt bizonyítja, hogy a középső Duna és Tisza medencéjében a Kárpátok fő bércevonalaig csak egységes Magyarország lehet állandó alkotás, csak az számíthat hosszú évszázados marandóságra. A szétdarabolás csak fegyveres erő-

szakkal történhetik meg és csak a természeti viszonyokon uralkodó nagy erővel, amilyen volt a török hódítás kora, mikor hazánk egyideig meggöngyölve kénytelen volt tűrni a szétdarabolást állapotot. De ez csak egy ideig állott fenn, mert nem volt természetes állapot. Ugyancsak ilyen eset volt a 49-iki szabadságharc után az abozolot korszakban, amikor az osztrák államtudósok próbálták Magyarországot feldarabolni, de 20 évig sem tartott ez a természet ellenes állapot.

Maga a természet úgy alkotta ezt a földet, hogy annak területén egységes országnak kell lennie, mert a Kárpátok bércevonala és a Duna és Dráva völgyei annyira elkülönítik ezt a területet minden szomszédos területtől, hogy ez egy természetes kompakt egészet alkot, vagyis Magyarország valódi földrajzi egység.

Magyarországnak ezt a természeti tulajdonságát nem csak mi magyarok ismerjük, hanem elismerték már a világirodalom legnagyobb földrajzi írói. Így a kiváló francia geográfus: Elisée Reclus 1877-78-ban tárgyaltta ezt „Nouvelle Géographie Universelle” című nagy könyvének 3-ik kötetében. Ezt a világhírű francia író bizonyára senki sem fogja eltogultsággal vádolni. Lászuk csak Reclus nagy művéből néhány szemelvényt:

„Magyarországnak nagy előnye a lajtánni tartományokkal szemben, hogy valóságos geográfiai egységet alkot. A magyar föld Európa ama részeinek egyike, amely az egymás mellé került néptajok különfélesége dacára is a leghomogénebb és legtömörebb egész. Magyarország a lakosság számára és civilizációjára nézve alantabb áll ugyan a Monarchia német részeinél, de viszont ezekkel szemben politikai tekintetben jóval felsőbb állást foglal el területének alakjánál és népeinek csoportosulásáról fogva... E világosan körühatárolt ország közepét egy nagy, valaha beltengert alkotó síkság foglalja el, egyéb másodrendű medencék: nyugaton a pozsonyi, keleten az erdélyi alkotják a roppant amfiteátrum többi részét, de szorosan hozzátalakoza a középponti Magyarország síkságaihoz a talaj lejtése által s öntözve egyszerűen ezeket vizek áradatával.”

„Hasonlóképpen az ország legjelentékenyebb néptája, mely a kard hatalma által épügy, mint a nyelv, intézmények és szokások hatolyása által évszázadok óta gyakorolja a fenhatóság jogait a Kárpátok vidékeir, a Duna két partján elterülő nagy síkságot foglalja el, míg a többi népség körökörül van eloszolva és minden anyagi érdekeivel mintegy az uralkodó nemzet felé gravitál.”

„Hogy Magyarország különböző népei az inváziók és háborúk mellett s a nemzeti gyűlölködések ellenére mind ez ideig — erőszak által bár vagy önkéntesen — egy csoportban megmaradtak egyazon politikai uralom alatt, azt szintén hazájok nevezetes területi egységének köszönhetők...”

„Az indoeurópaiak nagyzó követeléseire a magyarok történelmükkel felelnek. Nagy fogvatkozásaik voltak az igaz, de mindazonáltal vajjon ki az szomszédai között, aki náuknál jelesebbnek merné magát mondani értelemben, vitétségben vagy akár a szabadság szeretetében is?”

Így írt hazáskról Reclus, a nagy francia földrajzi író s nyugodtak lehetünk afelett, hogy amit ő a távolból látott, az az elfogulatlan tudomány szava s ez a természetből kifolyólag tartja hazánk földrajzi egységét. —n.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 16-án dr. Kovács László polgármester elnökletével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: dr. Baksay Dezső, Bodor István, Cseh János, Fényes Sándor, Grosinger Miksa, Juraskó Jakab, dr. Kármán Aladár, Lukács Géza, Loysch Ödön, Lengyel György, dr. Ráósy Gyula, ifj. Rábely Miklós, Singer Rezső, Sütő István, Szabó József, Szoyka Pál, Szentmiklóssy László, Törköly József, dr. Törköly József, dr. Veress Samu, dr. Wallentinyi Dezső, dr. Weiuberger Rezső, Zachar Gusztáv és Zuffa Kálmán.

Első tárgy volt a virilisek névjegyzékének bemutatása 1919. évre.

Az 1919. év első három hónapjára, miután sem számvevője nincs a városnak, sem a kiadások felől jelenlegi viszonyok között nem lehet tájékozódni, az utalványozásra és pótdadó bezedésre felhatalmazást kér a város, mert költségvetést beterjeszteni ez idő szerint nem lehet. A képviselőtestület az 1918. évi költségvetés arányában megadta a felhatalmazást 3 hónapra a kiutalványozásra és pótdadóra nézve, utóbbit 92% erejéig lehet bezedni s amennyiben a múlt évi tételtel jelentékenyen meghaladó szükséglet mutatkozik, erre vonatkozólag esetenként külön fölterjesztést tesz a polgármester. Tudomásul vétetett, hogy a számvetői állásra a pályázat kiíratott. Sütő István emlékeztetett arra, hogy a szabadkai erdőeladás kor a pótdadó csökkentése helyzetetett kilátásba, azonban a polgármester felvilágosított a nagy gazdasági eltolódásokról s kijelentette, hogy sem technikailag, sem érdemileg nincs abban a helyzetben, hogy költségvetést mutathasson be.

A taksányi erdővételre vonatkozó törvényhatósági bizottsági határozat tudomásul vétetett; Kohn József pusztaszabadkai bérlő azon kérelmét, hogy a bérlőtől való visszalépésért egyezségileg kikötött 15000 korona neki kifizetessék, mindaddig nem teljesíti a város, míg a volt bérlő szerződési kötelezettségének eleget nem tesz s az átadáskor talált hiányt természetben nem pótolja.

A rendőrkapitány előterjesztését két rendőraltiszti és két új rendőri állás rendszerezése ügyében dr. Törköly József javaslatára akként fogadta el a közgyűlés, hogy két rendőraltisztet és 17 új rendőrt alkalmaz a jelenlegi 13 rendőrmellé további rendelkezésig s 1918. november 17-től kezdve a nehéz idők tartamáig a tisztviselők: rendőrkapitány, alkapitány és a hozzájuk beosztott hadnagy napi 20 korona, a személyzet többi tagja — a díjok kivételével — napi 10 korona külön díjat állapított meg névszerinti szavazás útján egyhangulag a közgyűlés a törzsvagyon terhére. Mhelyt a rendkívüli viszonyok előnyösen változnak, a fokozott munkára nem lesz szükség vagy a fizetésrendezés állami vagy más uton bekövetkezik, a napi-díjak beszüntetendők.

A rendőrkapitány egy lőtartás iránt beadott kérelmére elhatározták, hogy a rendőrségi czölökre, miként eddig is engedélyezve volt, egy fogat állandóan rendelkezésre álljon.

A családi pótlékra vonatkozó változások bejelentése s a szervezeti szabályrendelet módosításáról szóló határozat törvényhatósági jóváhagyás tudomásul vétetett. Dr. Angyal István városi aljegyző háborús tevékenységének külön díjazása érdekében beadott kérelmével bizottság fog foglalkozni s aztán dönt a képviselőtestület. Török Pál városi adóellenőrnek beszerzési előleg utaltatott.

A „Gondülő” kocsmá bérletére beérkezett ajánlatok felett a 3 ajánlattevővel folytatandó szóbeli tárgyalások után való megállapodás létesítésével a polgármester bízott meg. A szegények intézetének 1919. évre szóló költség-előirányzata 17518 koronában állapított meg, a polgári leányiskola javítási munkálatainak költségét 9000 koronát kiutalta a város s kéri a kormánytól a megtérítést.

A főgimnázium tápintzetének 100 koronát adományozott a város s a rendőrkapitányi helyiség beburorozására 1500 koronát s az írógépet a beszerzési idő forgalmi ára szerinti összeg kifizetését szavazták meg. Az egyszerű rendkívüli segély kiutalását a városi alkalmas zottak részére elrendelte a közgyűlés s végül Percz Samu árvaszéki előadó részére egészségi okokból négy havi szabadságot engedélyezett a közgyűlés. A gyöngélkedő tanácsos ígéretet tett arra nézve, hogy az árvaszéki ügyeket e szabadság ideje alatt is el fogja látni. — Ezzel a gyűlés véget ért.

A Gömör-Kishont előfizetési díja:
fél évre . . . 8 korona,
egész évre 16 korona.

Hírek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! Lapunk előfizetőinek és munkatársainak, miután lapunk már karácsonyig nem fog megjelenni, most kívánunk boldog karácsonyi ünnepeket!

Főispánunk lemondása. *Putnoky* Móricz kormánybiztos, vármegyénk közszereplőnek örvendő vezetője — a belügyminiszter lemondásával egyidejűleg újra felajánlotta a kormányának állásáról való lemondását. A rimaszombati Nemzeti Tanács dr. *Török* József elnök vezetésével testületileg jelent meg a kormánybiztosnál f. hó 16-án s kérte, hogy ha mehezére esik is a mai súlyos időkben a kormánybiztosi teendők ellátása, tekintettel arra, hogy a vármegye közbizalma kíséri működését s a Nemzeti Tanács is egyértelmű lelkes ragaszkodással viseltetik személye és működése iránt s munkájában öt készséggel támogatja, ne mondjon le tisztéről. Ugyancsak megjelent a főispánnál a vármegye tisztikara dr. *Fornet* Gyula alispán vezetésével s szintén kérte, hogy tartsa meg tisztét. A kormánybiztos melyen meghatározta a személye és működése iránt kifejezett őszinte bizalom és ragaszkodás, azonban határozott választ a küldöttségnek nem adott.

Küldöttség a miniszternél. *Jász* Oszkár miniszternél múlt héten a rozsnótiak küldöttsége járt gróf *Andrássy* Géza vezetésével. A küldöttség körte a cseh szlovák megszállás demarkációsális vonalának Rozsnótnál való megállapítása és a városnak a cseh megszállástól való megkímélése érdekében a közbenjárás, mit a miniszter jóindulattal meg is ígért.

Kinevezés. A hadügyminiszter a népkormány hozzájárulásával a városunkbeli szűltetési *Harmatz* Simon Dezső miniszteri tanácsos államtitkár helyettesé neveztetett ki.

Esküvők. *Maczky* Emil kormánybiztos és neje fái *Fáy Róza* fia: *Borbély Maczky* Emil a 9. székely huszárezred századosa, a 3. oszt. vaskorona rend lovagja, a 3. oszt. vaskorona rend ismételt tulajdonosa, a 3. oszt. katonai érdemkereszt és mindkét signum laudis a kardokkal, a Károly csapatkereszt tulajdonosa december 15-én tartotta esküvőjét *Hisnyay-Heinzelmann* Alfréd földbirtokos és neje *talassai Agárdy* Jolán leányával: öz. *rumyai Söldos* Bertalan szül. *hisnyói Hisnyay-Heinzelmann* Elconórával. Tanuk voltak: fái *Fáy Árpád* földbirtokos és *hisnyói Hisnyay-Heinzelmann* Béla t. huszárkapitány, földbirtokos.

Kovács Gyula helybeli iparos polgártársunk kedves leánya: *Mariska* f. hó 19-én tartotta városunkban esküvőjét *Pál* Lászlóval, a fogyasztási szövetkezet üzletvezetőjével.

Katonai kinevezések. Főhadnaggyá léptek elő: *Lander* Emil, *Földák* Gyula, *Chleván* Kornél, *Pál* Ferencz, *Schmid* Sándor 16. honv. gyal. ezredbeli hadnagyk; hadnaggyokká: *Tepliczky* Gyula, *Réz* Géza, *Pocsabay* János. — A lovasságnál hadnaggyá: fái *Fáy* László zászlós az 1. honvédhuszárezrednél. — A tüzérségnél százados: rozsnóti *Markó* Elek 39. honvéd tábori tüzérezredbeli főhadnagy. — Népfőlkelő századosokká lettek a 16. népfőlkelő parancsnokságnál: *Himler* Géza főhadnagy; népfőlkelő főhadnaggyokká: *Nagy* István, *Markó* Aladár, dr. *Behém* Imre és *Kemény* Miklós hadnagyk.

Esküdtbíróági elnökök. A kassai ítélőtábla elnöke az itteni törvényszéknél működő esküdtbíróág elnökéül az 1919. évre *Cseh* István törvényszéki elnököt, helyettes elnökül: dr. *Musotter* Miklós tanácselnököt rendelte ki.

Községi és körjegyzők gyűlése. Vármegyénk községi és körjegyzői egylete f. hó 11-én *Bánrévén* *Bodnár* Zoltán elnöklésével gyűlést tartott, melynek elnöki megnyitója elszorult szívvél emlékezik meg a letolyt szomorú eseményekről, mikor a jegyzők embertelenti, önteláldozó munkáját rút bosszúállással, rombolással és pusztítással, üldözéssel fizetett a nép. Sem a sajtó, sem az illetékes tényezők nem méltatták a jegyzői kar nehéz és értékes munkáját. Elsősorban kimondandó a gömörmezei jegyzők tanácsának megalakulása, melybe minden járásból 2 bizalmi férfit választanak; erkölcsi és anyagi szolidaritást kell vállalni s ha memorandumba foglalt kívánásait a kormány nem teljesíti, úgy állásukat a népkormány rendelkezésére kell bocsátani. A jelentős kegyelettel emlékszik meg az egylet halottairól: id. *Fölföldy* Ottmárról, *Valkay* Lászlóról és *Madarassy* Zoltánról, kiknek emlékét jegyzőkönnyvből iltatták.

Cserkészek munkája. A főgimnáziumi cserkészcsapat az idén is igyekszik, ahol lehet, különböző jó szolgálásokat végezni a társadalomban. A múlt héten házról-házra járva, aláírásokat gyűjtöttek a Wilsonhoz küldendő albumba Magyarország integritása érdekében.

A posta köréből. A kereskedelemügyi miniszter *Márkus* Aurél postatiszt segédellenőrt folyó évi november hó 1-től postaelenőrré nevezte ki.

„A cölibatus kérdése.” *Irta Földes* Dezső várdombi plébános. Érdekesen, élénk tóllal megírt füzetke jelent meg ilyen címmel a múlt héten, amely az egyház és az egyházi férfiak iránt nagy szeretettel tárgyalja ezt a nehéz és kényes kérdést. Forrongó korunk sok problémát vetett a fölziúre megoldás végéig, azok közé tartozik a kötelező papi nőtlenység kérdése is, amelyre nézve szerzőnk az egyház érdekében azt óhajítja, hogy ne legyen kötelező s ezt a célt törvényes uton: az egyházi főhatóságok beleegyezésével akarja elérni. A füzet kapható Várdombon (Tolnamegye) a szerzőnél. Ára nincs jelezve.

Halálozások. *Hecksch* Bertalan helybeli régi jóhírű kereskedőt mély gyász érte, amelyben édes anyja: *Hecksch* Náthánné szül. *Weisz* Mária, *Weisz* Adolt helybeli volt kereskedő nővére múlt héten Balassagyarmaton 89 éves korában elhunyt. A magas kort ért urnó halála széles körökben keltett őszinte részvétet. Folyó hó 19-én temették nagy részvét mellett.

Dienes Barna batléri uradalmi erdőmérnök f. hó 9-én 50 éves korában spanyolnáthában meghalt. Hült tetemeit f. hó 10-én Felsőmérára szállították s ott helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetetlen jó feleségem elhunytával meleg részvétüket úgy szóval, mint levélhöz nyílvánították, a végtisztességen megjelentek, ez uton fogadják hálás köszönetemet. *Rakottgyay* Lajos.

Adakozunk a polgárőrség karácsonyfájára *Mig* mi valamennyien boldognak érezzük magunkat, hogy a szent estét családjaink körében tölthetjük el, addig a szegény polgárőr kint a téli hidegben, hóban, fagyban, szorgalmasan és becsülettel rója városunk utcáit s felügyel arra, hogy a mi boldogságunkat, örömeinket semmi se zavarja meg. — Ilő volna, ha városunk nemessen gondolkodó és érző közönsége a polgárőrök karácsony estéjének sívárságába egy kis meleget, egy kis jóleső verőfényt varázsolna. Szíves adományokat ez alkalomból kérjük a polgárőrség parancsnoksága czimére *Szentmiklóssy* László rendőrkapitány (rendőrségi épület) kezéhez juttatni.

Karácsonyi szünet. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumban a karácsonyi szünet a mai napon kezdődött és tart január 6-ig zárólag. Az előadások január 7-én kezdődnek. Az áll. el. és polgári iskolák szünetje is most kezdődött és valószínűleg össze lesz kapcsolva a téli főtápanyaghiányból tartandó szünettel.

Adomány. *Csapó* Samu és ifj. *Csapó* József a kerül. Munkásbiztosító Pénztárnál levő s a világháboruban hősi halált halt *Csapó* Gyula emlékére tett alapítványt 100—100 koronával gyarapították.

Közyűlések. *Vármegyei közgyűlés.* Vármegyénk törvényhatósága f. hó 30-án délelőtt tartja rendes téli közgyűlést.

Állandó választmányi ülés lesz f. hó 23-án d. u. 3 órakor a vármegyeházán s ez alkalommal a f. hó 30-án tartandó téli közgyűlés tárgyát fogják előkészíteni!

A vármegyei Nemzeti Tanács f. hó 23-ikán hétfőn d. e. 10 órakor a vármegyeháza nagytermében tartandó ülésen fogja a végrehajtó bizottságot megalakítani.

A Kaszinó rendkívüli közgyűlése, mely a múlt szombatra volt kitűzve, a tagok csekély érdeklődése miatt nem volt megtartható.

Műszaki vállalkozás városunkban. A Gömörmezei Áruforgalmi részvénytársaság már több mint fél éve újabb vállalkozásba kezdett és ezen újabb üzlete felőleli a villanyvilágítási berendezések készítésétől, egészen a varrógép és gramofonjavításig elképzelhető minden nemü mechanikai szerelést és javítást. A vállalatnak a Rákóczy ut 10. szám alatt esinosan és a kor igényeinek teljesen megfelelően berendezett üzlete és műhelye van és azt a városi villanytelep volt főgépésze: *Timaróczy* Sándor electrotechnikus vezető. Olvasóink figyelmét felhívjuk ezen hűzagnótló vállalkozásra és egyben mai számunkban megjelent hirdetésre is.

Ertesítés. A rimaszombati szociáldemokrata párt végrehajtó-bizottsága f. évi decz. hó 12-én megtartott ülésén foglalkozott a pártot ért támadásokkal s elhatározta, hogy a köszönés felvilágosítása céljából röpiratot bocsájt ki, melyben a szociáldemokrata párt irányelveit ismerteti. Ezen röpiratok már meg is jelentek. Egyben elhatározta a végrehajtó-bizottság, hogy a pártprogram ismertetése céljából folyó hó 29-én vasárnap d. u. 2 órakor Rimaszombatban nagygyűlést tart, melyre a központból s a vármegyei helyi csoportokból több vezető egyéniség megjelenését kéri, hogy a párt céljai kelően ismertettek legyenek. — A szociáldemokrata párt rimaszombati szervezete folyó hó 15-én délután értekezletre hívta össze azokat a munkásokat, akik ez idő szerint munka nélkül vannak. Az értekezleten mintegy 40 munkanélküli jelent meg városunkból és Rimatamásfalváról. *Lehoczky* Pál elnök, az értekezlet egybehívója, meggyőző beszédben fejtegette, hogy a munkanélküliség megszüntetése az ország jelenlegi helyzetében milyen nagy fontosságu s milyen károkkal járna, ha a dolgozók kezek hosszabb ideig tétlenül pihennének. Felhívta a munkanélküliek figyelmét arra, hogy most ne válogassanak a munkában, ha szakmukhoz nem jutnak is egyelőre, vállaljanak el minden munkát, amit tisztességesen díjaznak! — Ezután a helybeli hatósági munkaközvetítő részéről megjelent *Füredi* Pál városi főjegyzőhelyettes részvételével a jelen voltak a munkaközvetítés módzatait és a munkaalakalmak felkutatását és az esetleg már most megkezdhető városi és egyéb közmunkák végrehajtása ügyében szükséges teendőket beszélték meg. — Figyelmébe ajánljuk a város közönségének, hogy a városunkban működő hatósági munkaközvetítő (városháza, főjegyzői hivatalos helyiség) keressék fel, ha munkásra van szükség. A hatósági munkaközvetítő hivatalban mindenkor megtudható, hogy mikor és hány munkás vár elhelyezésre.

Villanyvilágítás az ünnepek alatt. Városunk lakossága körében az az óhaj nyilvánult meg, hogy a karácsonyi ünnepek alatt, az év utolsó estélyén és újév napján kivételosen egész reggelig legyen villanyvilágítás. Mután jelenleg azon örvendates helyzetben vagyunk, hogy olajjal több hónapra el vagyunk látva, a magunk részéről is támogatjuk városunk lakosságának ezen kívánását s az illetékes körök figyelmét felhívjuk az általános óhaj teljesítésére.

Állami házasságkövetítés. A rimaszombati állami anyakönyvi hivatal következő felhívást teszi közzé: „Felhivatnak mindazon honleányok és özvegyek vagy törvényesen elváltak, kik hajlamot éreznek magukban ahhoz, hogy a háboru folyamán a haza védelmében rokkanttá lett embertársainknak hűséges hitveseik tudnának lenni, szíveskedjenek bizalommal a rimaszombati állami anyakönyvvezetőség-nél, a hivatalos órák alatt jelentkezni, ahol a továbbiokról felvilágosítást nyernek. Komoly elhatározású nők okmányaikat és fényképüket magukkal is hozhatják. Ezen közvetítés teljesen bizalmas és díjmentes.”

Karácsonyi ünnepély. A rimatamásfalvai Állami kisedővő intézet növendékei folyó hó 22-én d. u. 4 órakor karácsonyi ünnepélyt rendeznek, melyre a tanügybarátokat, szülőket és érdeklődőket szívesen látja a felügyelő-bizottság. Beléptidij személyenkint 1 kor. 2—2

Katonai lovak értékesítése. A magyar hadügyminiszter a hadsereg feleslegessé lett lovaira nézve akkóp rendelkezett, hogy azokat az egyes ezredek az azokért jelentkező gazdáknak térítvény ellenében használatra kiadják és csupán a kevésbbé használható lovakat árverezték el. Aki ily lovakhoz óhajt jutni, az a község előljáróságától vigyen az ezredhez egy községi bizonyítványt, amelyben igazolva van, hogy birtoka arányában hány pár ily lovat jogosított kivenni. Nagy hiba, hogy gazdáink a szomszédos ezred székhelyeken (*Miskolcz*, *Losonc*, *Kassa*) történő ily lökiadásokról nehezen értesülnek, de — amint megbízható helyről értesülünk — *Miskolczra* hetenkint 2—3 löszállomány is érkezik, amelyeket a jelentkező gazdák között rögtön szétosztanak. — Szemesnek a világ...!

Adakozunk az elaggott s önhibájokon kívül munkaképtelenné vált iparosok, kiskereskedők és hivatalnokok réssére alakított „nyugdíjgyűlölet” javára!

